

JAMMERBUGT KOMMUNE

Referat

Grønt Råd - Jammerbugt Kommune

10. oktober 2019 kl. 8:30

Bratskov i Brovst

Dagsorden:

Siden sidst.	3
Planstrategi.	4
Nye skove ved Brovst.	6
Life Riggilde.	7
St. Vildmose.	9
Eventuelt.	11

Tilstede: Torben Sørensen

Ellen Korsbæk

Lars Kristensen

Sigurd Christensen
(Mariann Stenholm, afbud)

Ditte Svendsen

Bjarne Jensen

Per Pilgaard

Gitte Clausen

Henrik Damsgaard (ref.)

Siden sidst.

Sagsfremstilling:

Bilag:

Rådets udtalelse:

Planstrategi.

Resume:

Orientering om og drøftelse af oplæg til den kommende planstrategi.

Sagsfremstilling:

Planstrategien har været under udarbejdelse i godt et år og skal fremsættes til vedtagelse i løbet af de næste måneder.

Ved to temamøder i byrådet er der tilkendegivet forskellige politiske holdninger i forhold til indholdet af planstrategien. På baggrund af temamøderne er der udarbejdet et oplæg til indhold af planstrategi, hvor udsagn fra temamødet er omsat til indhold af en ny planstrategi med følgende hovedtemaer:

- Dit gode liv
- Mere i gang - flere i gang
- Uddannelse for alle
- Oplevelser på jammerbugtsk
- Sådan er vi bæredygtige

Oplægget til planstrategi har været drøftet i de politiske udvalg, som har kommet med kommentarer og forslag til planstrategien.

Status

Indholdet af de enkelte temaer er i kort form:

- Dit gode liv
 - Fokus på familieliv - både unge familier på 25-35 årige og seniorer i parcelhusområder i bæltet mellem Aalborg og Blokhus (100 nye borgere pr. år)
 - Flere sunde boliger - særligt nybyggeri i midtbyerne (40 nye boliger pr. år)
 - Levende landsbyer/liv i by og skole/livet på landet og ved kysten
- Mere i gang - flere i gang
 - Flere arbejdspladser - 100 pr. år - via dialog med investorer og virksomheder
 - Turisme - Vestkystplan og fornyelse af eksisterende ferieboliger/anlæg (antal overnatninger skal fastholdes/øges)
 - Butikker - handelssteder - detailhandel med i byernes udvikling
 - Iværksættere - særligt nyuddannede (25-35 årige)
- Uddannelse for alle
 - God barndom - folkeskole og dagtilbud i top - samt fortsætte med fokus på unge - ungemiljøer i Fjerritslev og Aabybro - og flere på erhvervsuddannelse
 - Lokale grundforløb - for at hjælpe flere i gang og øge uddannelsesniveautet i alle aldersklasser
 - Kommunens rolle - som arbejdsplads med praktikpladser, voksenlærlinge mv.
- Oplevelser på "Jammerbugtsk"
 - Fællesskaber lokalt er basis for at kunne afvikle arrangementer, events mv.
 - Flere arrangementer, events, motionsløb mv.
 - Mødesteder prioriteres - de uformelle møder mellem mennesker
 - Samarbejdsform - "én indgang"
- Sådan er vi bæredygtige

- Klima og energi i fokus - fokus på solenergi i de kommende år
- Beskytte værdier mod oversvømmelse via byplanlægning, diger og forsyningsanlæg
- Biodiversitet øges via skovrejsning, jordfordeling og befolkningens større viden om naturværdier

Strategien bygger videre på de satsninger, der tidligere er opstillet. Der er et særligt fokus på at tage godt imod nyetablerede familier på 25-35 år, der typisk flytter hertil fra Aalborg - måske som nyuddannede evt. med iværksætterdrømmen.

Der er ligeledes fokus på seniorer med ressourcer til at deltage i foreningslivet og fokus på renovering af bygningsmassen, generelt fokus på byggesektoren samt på mulighederne for at få flere besøgende til arrangementer, idrætsstævner, festivaler mv. Det afsluttende tema om bæredygtighed relaterer sig til kravet i planloven om en strategi for agenda 21. Temaet opfylder planlovens krav om mål for fem lovbestemte emner jf. planlovens § 33a - og det rummer en opsamling på de foregående temaer.

Handlingskataloget foreslås udarbejdet med udgangspunkt i samme temaer, som planstrategien indeholder. Der kan tages udgangspunkt i planstrategiens eksempler på handlinger (side 11, 13, 15 og 17 i planstrategien). Der er behov for en drøftelse af, hvordan borgerinvolvering og medejerskabet til strategien kan styrkes blandt samarbejdspartnere.

Proces

Planstrategien skal vedtages endeligt og sendes til Erhvervsstyrelsen inden den 1. december 2019 og der sigtes mod en vedtagelse i november måned.

Som opfølgning på planstrategien skal der udarbejdes et handlingskatalog. Der sigtes mod et indledende offentligt møde i slutningen af november - og en godkendelse i april/maj måned i år 2020.

Emnet starter med et oplæg fra Ida Rytter.

Retsgrundlag:

Planloven

Bilag:

Rådets udtalelse:

Oplægget gav anledning til en god diskussion.

En række af de emner og pointer der blev fremlagt blev noteret og vil indgå i forbindelse med udarbejdelse af den endelige planstrategi.

Nye skove ved Brovst.

Resume:

Besøg i de nye skove Bratskov og Bøge Bakker ved Brovst.

Sagsfremstilling:

For sikre grundvandet i Brovst er der i et samarbejde mellem Vandforsyningen for Brovst og Omegn, Jammerbugt Kommune og Naturstyrelsen Thy plantet to nye skove Bratskov og Bøge Bakker.

Der er plantet ca. 180.000 træer og buske. Det er også blevet til mange hektar lysåbne områder, som kan udvikle sig til overdrev, høenge, søer og arealer, hvor nabobevoksninger af bl.a. gamle ege og aske skal sprede deres frø.

De nye grundvandsbeskyttende og rekreative skove er etableret af Naturstyrelsen Thy på arealer der er opkøbt i forbindelse med projektet. De nytplantede statskove vil fremme områdets insekt- og fugleliv. Der er plantet mange skovbrynsplanter, der vil tilbyde læ og et mangespektret udvalg af blomstrende arter, der vil tilgodese insekt- og fuglelivet.

Omgivelserne ved de to søer er friholdt for beplantning og der vil over tid indfinde sig en interessant vegetation på de fugtige enge. Søerne og de fugtige enge vil udgøre et markant landskabelement i forhold til de mange plantninger. Man vil på en tur i området kunne opleve mange forskellige landskabstyper og en righoldig variation inden for en beskeden radius.

Der er allerede nu udlagt enkelte stier, men et endeligt stianlæg etableres først, når hegningerne nedtages. Det er nødvendigt at hegne de mange løvtræsplanter, der ellers ville blive bidt ned af en ganske talrig bestand af råvildt i området. En bestand, der helt sikkert vil stige, når skoven vokser til.

Det hele kan opleves med udgangspunkt i skovenes vejnet og ved ankomsten til skovene er det muligt at orientere sig på spritnye informationstavler. Fra P-pladsen ved Bratskov kan man bl.a. gå ud til de to søer, hvor der er opstillet bordbænkesæt. Fra Schibstedsvej kan man ved at tage en afstikker fra grusvejen følge en sti ud til det nye overdrevarsareal, hvor der er en fin udsigt mod vest fra det nyopstillede bordebænkesæt.

Der er etableret en hundeskov tæt på P-pladsen ved Bratskov.

Skovene er med andre ord klar til at blive taget i brug af byens borgere. Træerne er endnu små, men landskabet og de mange tiltag er allerede nu en oplevelse værd. Så kom med ud i Brovsts to nye statsskove.

Ved besigtigelsen deltager Per Hyttel der er Skovfoged ved Naturstyrelsen Thy.

Retsgrundlag:

Bilag:

Rådets udtalelse:

Skovrider Ditte Svendsen viste rundt på arealet.

Der var stor ros den måde opgaven var løst.

Rådet vil gerne følge skovens udvikling og de rekreative tiltag som gennemføres de kommende år.

Life Rigkilde.

Resume:

Besigtigelse af LIFE Rigkilde området ved Fosdalen

Sagsfremstilling:

Jammerbugt Kommune fik i 2015 tilsagn om kunne gennemføre et LIFE projekt i Svenstrup Kær. Realisering af det store naturgenopretningsprojekt er fuldt finansieret af EU's LIFE+ biodiversitetsfond og den danske stat.

Projektet er en del af et stort nationalt projekt "LIFE RigKilde" med deltagelse af kommunerne Thisted, Struer, Faxe, Furesø og Høje-Taastrup samt Naturstyrelsen.

Svenstrup Kær, der ligger som et ca. 200 ha. velafgrænset eng- og moseareal mellem Slettestrand og Tranum ved Lien skrænten.

Svenstrup Å udspringer af Svenstrup Kær, og er sammen med den store udstrømning af rent grundvand fra flere kildevældstilløb, der springer på Lien skrænten eller i skræntens erosionsdale, med til at definere Svenstrup Kær som et unikt og smukt naturområde.

En naturperle som kildevæld, rigkær, kildevældbække og Svenstrup Å.

Kæret rummer i dag nogle af landets største og vigtigste forekomster af naturtypen rigkær. Nogle af rigkærene er i en god naturtilstand med mange plantearter og bl.a. større forekomster af orkidéer som purpur-gøgeurten, der er speciel for landsdelen.

Flere steder er de grundvandsafhængige naturtyper dog negativt påvirket af tidligere dræning. De fleste rigkær er i dårlig tilstand på grund af at drift i form af høslæt og afgræsning er blevet mindre. De store lysåbne kær med græs og urter er blevet fortrængt af siv, tagrør og andre høje stauder, og pilekrattene har bredt sig.

Dele af den unikke natur ved Lien og Fosdalen er i dårlig tilstand og hvis udviklingen skal vendes, og kærernes tidligere naturrigdom med udbredte rigkær og en å med god kvalitet skal genskabes, er der brug for en aktiv indsats.

Derfor arbejder Jammerbugt Kommune i samarbejde med Naturstyrelsen på at genoprette områdets økologiske tilstand gennem EU projektet LIFE RigKilde. Hvor en række indsatser skal forbedre forholdene særligt for de sjældne artsrige grundvandsafhængige naturtyper som rigkær og kildevæld.

Fra starten af maj 2019 og over juni har Jammerbugt Kommune i samarbejde med Naturstyrelsen og private lodsejere arbejdet med at forbedre de hydrologiske forhold og dermed naturkvaliteten af de grundvandsafhængige naturtyper.

De hydrologiske indsatser i projektet er:

- Svenstrup Å restaureres over en samlet strækning på ca. 2 km, bl.a. på strækning nær Naturcenter Fosdalen
- Den kendte kildevældbæk ved Fosdalen restaureres ved nyt slynget forløb over ca. 300 meter nedenfor Lien-skrænten. Det nye forløb vil bl.a. slynge sig rundt om eksisterende p-plads nedenfor Fosdalen
- Den mindre kendte, men ligeså vandførende kildevældbæk ved Hødal/Hjuldal nærmere Slettestrand, restaureres ved nyt slynget forløb over ca. 600 meter.

- Indenfor ca. 30 ha forbedres de hydrologiske forhold, så udbredelsen af særligt naturtypen rigkær fremmes. Det opnås ved at hæve grundvandsstanden ved nedlæggelse af flere drængrøfter.

Ved besigtigelsen deltager Allan Eskesen som er projektleder ved Jammerbugt Kommune.

Fakta om rigkær:

- Er betegnelsen for et særligt artsrigt plantesamfund på fugtig bund. Et rigkær i god naturtilstand kan have over 100 plantearter inden for et lille område.
- Er levested for flere sjældne og fredet planter som f.eks. gøgeurter. Hertil kommer en lang række insekter bl.a. flere dagsommerfugle, der er tilknyttet og afhængig af rigkærenes plantesamfund.
- Forekommer kun, hvor der er kalkholdigt rent grundvand nær jordoverfladen, og fødes ofte med opsivende trykvand eller vældvand fra kilder.
- Kan findes i flere landskabstyper som ådale, skrænter og klitlavninger.
- Er et lysåbent plantesamfund ofte med mange tuer, som er afhængig af drift i form af slæt eller afgræsning for ikke at gro til med tagrør og pilekrat, som skygger de mindre græsser og blomsterplanter væk.
- Er i dag en forholdsvis sjælden naturtype, ikke bare i Jammerbugt Kommune, men også på landsplan og i Europa generelt, grundet historisk opdyrkning og afvanding samt manglende hensigtsmæssig drift.

Retsgrundlag:

Naturbeskyttelsesloven.

Bilag:**Rådets udtalelse:**

Det er et godt projekt med mange spændende tiltag.

Rådet fik et førstehåndsindtryk af at arealerne allerede er blevet vådere.

St. Vildmose.

Resume:

Status for skovrejsningsprojekter.

Sagsfremstilling:

Store Vildmose består af resterne af en tidligere vidtstrakt højmose, samt af mindre tilstødende engarealer og enkelte lave morænebakker. Hele området er dannet på stenalderhavets hævede havbund. De mere eller mindre tilgroede rester af den oprindelige højmose, findes i den nordlige og vestlige del af denne. Området rummer et værdifuldt fugle- og dyreliv og en del sjældne planter.

Store Vildmose er et Natura 2000-område. Målsætningen er at området skal rumme store områder med aktiv højmose med høj naturtilstand. Høslet-engen ved Stavad Enge med habitatnaturtyperne indlandssalteng, surt overdrev, rigkær og tidvis våd eng skal sikres.

Arealer med nedbrudt højmose og tilgroningsarealer med skovbevokset tørvemose bør udlægges til aktiv højmose.

Jammerbugt Kommune fik i 2015 tilsagn om kunne gennemføre et LIFE projekt i Store Vildmose. Projektet er en del af det store Life-projekt "Højmoser i Danmark". Udover Jammerbugt Kommune deltager Randers, Mariagerfjord, Rebild, Norddjurs og Tønder Kommuner samt Naturstyrelsen Kronjylland, Naturstyrelsen Storstrøm, Naturstyrelsen Midtjylland og Miljøministeriet.

Efterfølgende har Jammerbugt Kommune og lodsejeren Aage V. Jensen Naturfond indgået i et samarbejde der har resulteret i en unik mulighed for at beskytte og bevare den del af Store Vildmose som kaldes Aaby Mose. Aaby Mose er på cirka 268 ha og består af aldrig afgravet højmose og gamle tørvegrave, og den største trussel mod højmosen er netop mangel på vand og tilgroning med træer.

De 268 hektar ved højmose har, ligesom mange andre højmoser i landet - været truet af ødelæggelse.

En højmose får kun vand fra den regn, der falder på området og ikke fra grundvand. En dyb afvandingskanal på moseområdets østside har derfor sammen med opvækst af fyr og birketræer bidraget til i stigende grad at tørlægge arealet. Men nu skal vandet tilbage til området - og det skal gerne blive der.

Et af midlerne til at bevare vandet på mosearealet er at etablere en vandspærre / dæmning, der hvor der tidligere var en afvandingskanal og derved adskille højmosen fra de dyrkede marker.

Vandspærren i form af en plastmembran starter ved krydset med Centralgårdsvej. Derfra er den mod syd nedlagt i jorden på de første 300 meter fra Centralgårdsvej. Derefter går det over til at være en dæmning, hvor i der er indlagt en plastikmembran. Også indenfor diget - i selve mosen - er der lavet tværdæmninger af tørv med membraner, inde på højmosefladen for at mindske vandtransport indenfor dæmningen.

Sideløbende er der fældet mange træer inde på højmosefalden og langs kanten, lavet nye vandløbsforløb, skiftet røroverførsler og lavet nye adgangsvveje.

Efter træfældning fremstår højmosen tydeligere og mere træfri. Og det er meget positivt i forhold til dens naturtilstand.

På den vestlige side af mosen, skal der ikke laves en dæmning. Der er valgt andre løsninger, på at holde vandet inde på højmosen.

Ved besigtigelsen deltager Marianne Linhart som er projektleder ved Jammerbugt Kommune.

Fakta om højmoser:

En højmose er en særlig type mose, som er meget næringsfattig, da den kun modtager vand og næring fra nedbør. Derfor er der et unikt dyre- og planteliv tilknyttet højmoser. Højmosen er dannet primært af tørvemosser (arter af spagnum), som der senere begynder at vokse andre planter på.

Planteliv i højmose: På selve højmosefladen hører ganske få højere plantearter naturligt hjemme - nemlig hedelyng, klokkelyng, rosmarinlyng, revling, tranebær, tue-kæruld, smalbladet kæruld, tuekogleaks, hvid næbfrø, benbræk, multebær og rund bladet soldug.

Dyreliv i højmose: Nogle af de dyrearter, der kan findes i Store Vildmose er blandt andet kronstyr og kongeørne - derudover er projektet specielt rettet mod at beskytte de sjældne insektarter lys skivevandkalv, bred vandkalv og stor kærguldsmed.

Trusler mod højmose: Afvanding gør, at højmosen bliver for tør, og derved nedbrydes tørv. Det gør, at der sker en ændring i mosens planteliv. Tilgroning med træer kan også fortrænge de naturligt tilhørende planter. Træernes vandforbrug gør nemlig og så, at højmosen udtørres.

Retsgrundlag:**Bilag:****Rådets udtalelse:**

Mosen blev besigtiget og der blev fundet flere af de planter der er karakteristiske for en højmose.

Eventuelt.

Emner til næsten møde.

Forslag til steder vi kan besigtige på næste møde.

Rådets udtalelse:

Ener til næste møde.

- Jammerbugt Kommunes åbenland planlægning. Præsentation af ny metode.